

FAKÜLTE MEZUNLARI ADINA YAPILAN KONUSMA

Konusmayı yapan : Prof. Dr. H. Cahit Oğuzoğlu

Sayın Cumhurbaşkanımız, değerli misafirlerimiz, aziz arkadaşlar, sevgili gençler;

Beş Kasım, biz Ankara hukukluları için kutsal bir gündür. Her yıl bu günü hatırlar, mütevazi de olsa kendi aramızda toplanarak senei devriyemizi tesid ederiz. Yirmi beşinci yılını doldurmuş olan müessesemiz henüz daha pek genç olmakla beraber, bu rubu asır zarfında adli inkilâbımıza büyük hizmetler ifa etmeğe muvaffak olmuştur. Büyük Atatürk'ün, Türk inkilâbının ilk yüksek tahsil müessesesi olarak biraz evvel okunan tarihi nutkile bizzat açtığı Ankara Hukuk Fakültesinin nağiz bir mensubu olmakla her zaman gurur ve iftihar duyarım. Bu Fakültenin ilk öğrencilerinden ve mezunlarından biri olarak bugün, bu güzel toplantı vesilesiyle huzurunuzda söz almış bulunuyorum.

Evet; bugün Ankara Üniversitesinin en kıdemli Fakültesi olan bu müesseseye henüz hocası, binası, hattâ hemen hemen talebesi bile bulunmadığı günlerde yazıldım. Yirmi beş yıl evvel Ankara'da bulunanlar, bin bir gayretle Büyük Millet Meclisine tesisi kabul ettirilen böyle bir müessesenin kuruluş, yürüyüş ve gelişmesinin o gün için ne kadar müşkül olduğunu çok daha iyi takdir ederler. Büyük Millet Meclisinde kuruluş kanunu görüşülürken bina, hoca ve öğrenci temini bakımından bir çok zorluklarla karşılaşılacağı belirtilmiş, o zaman Adalet Bakanı olan rahmetli hocamız Mahmut Esat Bozkurt'ta bu güçlüklerin hepsi azimle ve gayretle ortadan kaldırılabilir demişti; netekim de öyle oldu.

Yirmi beş yıl evvel Ankara'ya geldiğimiz zaman henüz bir Fakülte idaresi mevcut olmadığı için Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Müdürlüğüne başvurduk. Fakülte işleriyle meşgul olmak üzere muvakkaten vazifelendirilen bir memur kaydımızı yaptı ve yatılı olmak hususundaki dileğimizi de not etti. Yeni kurulan bu kültür müessesesine intisabımız böyle oldu. İşlerimiz için ekseriya o zaman hukuk İşleri Müdürü olan bugün Yargıtay'ın değerli Birinci Başkanı Sayın Fevzi Bözer'le temas ederdik, kendileri bizi her zaman yüksek nezaket ve güler yüzle ve yakın alâka ile dinlerler ve işlerimizin hallini temine gayret ederler.

di. Bazan Zat İşleri Müdürü ile, bazan da Müsteşarla görüştüğümüz olurdu. Yatılı olan öğrencilere muvakkaten yatacak bir yer bulunması düşünüldü, nihayet o zaman Musevi mahallesinde Mustantik Mektebinin bazı odalarının tahsisine ve döşemeler üzerine yataklar serilerek ibatemizin teminine karar verildi. Bidayette dört beş arkadaş iken tedricen sayımız artıyordu. Bize günde elli kuruş yevmiye de verilmeğe bağlandı. Bununla sabah kahvaltımızı, öğle ve akşam yemeklerimizi temin edecektik. Aramızda yaptığımız anlaşmalarla bu hususu da halde güçlük çekmedik. Bu sıralarda Fakülte Müdürlüğüne tâyin edilen Fevzi Bali de Ankara'ya gelmiş, Bakanlıkla ve bizlerle temas etmeğe başlamıştı. Bir tarafta yatılılar için, diğer tarafta da öğretim ve idare ihtiyaçları için muhtelif binalara lüzum vardı. O zaman Hasan Tahsin Bey isminde bir zatin yeni yaptırdığı bir bina yatakhane olarak kiralandı ve bizi oraya yerleştirdiler. Öğretim ve idare için eski postahane binasının boşaltmasını beklemek ve o binanın Fakülteye tahsisini temin ettikten sonra tâdil ve islahını sağlamak lâzım geliyordu. Bu da sarfedilen ciddi gayretlerle mümkün oldu.

Rahmetli Cemil Bilsel Fakülte Reisvekilliğine yani Dekanlığına tâyin edilmişti. Fakülte öğretim üyelerinin bir kısmı Profesör iken milletvekili olmuş veya fikir ve ilim hayatında değerini ispat eylemiş olan zevatla İstanbul Hukuk Fakültesi hocaları arasından seçilmişlerdi. Bu vesile ile bir noktaya da işaret etmeden geçmemeliyim: Memleketimizde hocalarına müderris yerine "profesör" unvanını ilk olarak veren Ankara Hukuk Fakültesidir.

Nihayet 5 Kasım 1925 de bugünkü Cumhuriyet Halk Partisi Merkez binasında Büyük Atatürk'ün demin okunan açış nutkunu sonsuz bir heyecanla dinledik. Atatürk'ün bu tarihi nutkunun Türk Hukuk İnkilâbı bakımından değeri ve önemi son derece büyüktür. Atatürk kendi eliyle açtığı bu inkilâp müessesesinde hocalara ve talebelere düşen vazifelere işaretten de geri kalmamış ve Cumhuriyetin müeyyidesi diye vasıflandırdığı bu büyük müessesenin küşadında duyduğu saadeti hiç bir teşebbüste hissetmediğini ifade ve beyan ederek sözlerini bitirmişti. Mahmut Esat Bozkurt'un o gün Atatürk'e verdiği cevap ta çok güzeldi. Bozkurt, kendisine has heyecanla konuşarak Skolâstik Hukukun verdiği zararlara işaret etmiş, Türk inkilâbının yeni bir hukukî zihniyete sahip olmasının mâna ve önemini belirtmiştir. Atatürk'ü ve Bozkurt'u dinleyenler arasında Bakanlar, Milletvekilleri, diğer davetliler, Profesörler vardı; müessesenin ilk öğrencileri olmak şerefini kazanan bizler de hazırдық. Binanın koridorlarına, kapılarına kadar her taraf dolu idi. Nu-

tuklar heyecanlı t zah rlere vesile oldu ve uzun uzun alkışlandı. Bundan sonra Atatürk bahçeye çıkarak  ğretim üyeleriyle ve bizlerle bahçede resim çektirdi. Ve profes rlerimizin o gün en yaşı sifatiyle Ahmet Aġaoġlu ilk açış dersini verdi.

Ertesi gün sabah saat sekiz buçukta aynı binada derslerimize başladık. Bir ay kadar orada okuduk. Sonra eski Postahane binasının ıslah ve tādili işi tamamlandıġından oraya geçtik. İlk yıl Fak ltye intisabeden yetmiş beşi yatılı olmak üzere  c y z  mütecaviz arkadaşlık. Hepimiz muntazam derslerimize devam ediyor ve heyecanla vakit fevtetmeden çalışıyorduk. Hocalarımıza, bizi yetiştirenlere, bu büyük mabedimize ve birbirimize daha o zaman bütün kalbimizle baġlandık, bugün de hiç sarsılmadan devam eden bu baġlıġımız, hayatımızın en kuvvetli istinadġını, en deġerli dayanaġıdır.

Yirmi beş senedir Ankara Hukuk Fakültesi aynı baġlılık, aynı samimiyet havası içinde, yetiştirdiklerini hukukun sihirli ve kopmaz baġı ile birbirine baġlayarak çalıştı ve kendisine çizilen hedefe ulaşmak için bütün gayretini sarfetti.

Bu  kuyanlar arasından yalnız h kimler, savcılar, yalnız avukatlar, profesörler, doçentler yalnız müsteşarlar, umum müdürler, valiler, kaymakamlar veya diġer memuriyetlerde ve serbest sahada çalışanlar yetişmekle kalmadı. Milletvekillerimiz, bakanlarımız ve hattâ bugünün başbakanı ve başbakan yardımcısı da burada okudular.

Müessesemiz evl tlariyle ne kadar iftihar etsen yeridir. Yirmi beş sene zarfında yetiřtirdiġi binlerce evl dı kendi sahalarında Türk inkiľabına ve aziz Cumhuriyetimize hizmeti gaye bildiler.

Bu yirmi beş sene içinde Fakülte bina bakımından, çalışma şartları bakımından, kütüphane bakımından bir çok sıkıntılar çekti.  alışacak yerimiz yoktu. Daġlarda, bayırlarda, dere kenarlarında notlarımızı, kitaplarımızı okuyarak yolumuza devam ettik, bu kabil mahrumiyetler ve fedak rlıklar gayemizin tahakkuku yolunda bizi kam lıyor, biran evvel yetişip millet hizmetine girme isteġimizi kuvvetlendiriyordu. Türk ananelerinin en kuvvetlilerinden biri olan hocaya minnetle ve ölünceye kadar baġlanmak, ona en büyük hürmeti göstermek, bir harf öğretenin ilelebet kölesi olmak bu müessesede de daima bizim Őiarımız olmuştur. Ankara Hukuk Fakültesine büyük hizmetler ifa etmiş olan hocalarımızdan bir kısmı, bugün bir daha dönmemek üzere aramızdan ayrılmış bulunuyor. Fakat eminim ki bu anda ruhları aramızdadır. Bu müessesenin kurucusu olarak her zaman ismini Őukranla andıġımız Mahmut Esat Bozkurt geçecek bir yaşta ebediyete intikal etmiştir. Bir yıldan fazla oluyor, deġerli hocamız Cemil Bilsel'i de kaybetik. Bu Fak ltye

onun yaptığı hizmetler çok büyük olmuştur. Geçen yıl mezarının başında konuşurken onun ölmüş olduğuna hâlâ bir türlü ihtimal veremiyordum.

Cemil Bilsel, hocalığın yalnız talebeye ders vermekten ibaret olmadığına, her hocanın diğer bir çok vazifeleri bulunduğuna ve bilhassa Üniversitede de olsa mürebbilik vazifesini ifa etmesi lâzım geldiğine kanıdı. Çok çalışkandı, disipline aşıkı. Çalışmayı teşvik için her tedbire başvurmayı hızzumlu sayardı. Sabahın erken saatlerinden akşamın geç saatlerine kadar vazifesi başında bıkmadan yorulmadan çalışmasına devam ederdi.

Rahmetli Veli Saltık, Yusuf Akçura, Ahmet Ağaoğlu, Mustafa Şeref, Özkan, Nusret Metya, Yusuf Ziya Özer gibi bu müesseseye büyük hizmetler ifa etmiş olan hocalarımızla aramızdan bugüne kadar ebediyen ayrılmış olan arkadaşlarımızı böyle bir günümüzde hatırlamayı ve rahmetle anmayı yerine getirilmesi gerekli bir borç bilirim.

İstanbul Üniversitesine nakleden, milletvekili olan veya emekli vaziyetinde olan hocalarımız da vardır. Sadri Maksudi Arsal, Şevket Mehmedâhî, Mazhar Nedîm, Tevfik Kâmil, Yusuf Kemal, Fahri Ecevit, Ali Fuat Bağgil, Ali Muzaffer Göker, Hasan Saka, Tahsin Bekir Balta, Nihat Erim, Vedat Dicleli burada hocalık yapmışlardır.

Bize ders okutmuş olan değerli hocalarımızdan Baha Kantar, Süheyy Derbil ve Sabri Şakir Ansay aramızdadırlar. Avrupa'dan tahsilden dönerek Fakülteye hoca olduktan sonra hocalarımızla mezunlarımız arasında teması devam ettirmek için zaman zaman toplantılar tertibine çalıştık. Mezunlar derneğini kurmaktaki maksadımız da bu müessesede okuyanları birbirine tanıştırmak, aynı sakaf altında, aynı hocalardan ders almış, aynı müesseseden mezun olmuş olan arkadaşlar arasında bir tesanüd vücude getirmektir, bu yoldaki çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Müessesemizin yirmi beş sene zarfında vücude getirdiği bir çok anneler vardır. Ankara Hukuk Fakültesi hocalarıyla, mezunlarıyla, talebeleriyle ve bütün mensuplarıyla büyük bir ailedir. Bu aile içinde samimiyet, tesanüd; memlekete ve vazifeye bağlılık, karşılıklı saygı ve sevgi çalışkanlık esastır.

Memlekete ve büyük Türk Milletine hizmet yolunda Üniversitemizle beraber Fakültemizin daha bir çok yirmi beş yılları durmadan gelişerek idrâk edip kutlayacağına inanıyoruz.

Atatürk millî birliğimizin ve kuvvetimizin sembolüdür. Sözlerimi bitirirken onun mübarek ediyile açılmış olan bu müesseseye mensup naçiz bir insan olarak mânevi huzurunda tazimle eğiliriz; mezunlar adına cümlenize şükranlarımızı arzeder, hepinizi saygı ile ve candan selâmlarım.